

УЧЕБНО-ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕРКА НА СПОСОБНОСТИТЕ ПО МУЗИКА
ЗА ПРИЕМ НА УЧЕНИЦИ ОТ ОБЕДИНЕНИТЕ УЧИЛИЩА НА МЕСТА
ПО ДОПЪЛНИТЕЛНИЯ ДЪРЖАВЕН ПЛАН-ПРИЕМ В XI КЛАС
В НЕСПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЪРЖАВНИ И ОБЩИНСКИ УЧИЛИЩА

I. ВИД И ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ИЗПИТА

Изпитът е практически с продължителност не по-малко от десет минути за всеки един кандидат.

II. ФОРМАТ НА ИЗПИТА

Провежда се по график, утвърден от директора на определеното от началника на регионалното управление на образованието (РУО) училище. Измерването на компетентностите се осъществява чрез изпълнение на две задачи.

Първа задача – проверка на музикално-слуховите способности:

Изпяване на две песни (по избор на кандидата), едната от които от учебното съдържание по музика за целия етап.

Транспониране на една от песните по зададени от комисията акорди.

Слухово възпроизвеждане на кратки фрази в мажор и минор, зададени с инструмент или с глас.

Изпяване „от пръв поглед“ на един солфеж в мажор или минор – диатоника, в тоналности до един знак включително.

Втора задача – проверка на музикално-изпълнителските способности по посочения в т. III примерен репертоар.

Изпълнение на музикален инструмент (пеене) по предварителен избор на кандидата.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Изпитът се основава на учебното съдържание, включено в учебните програми за общообразователна подготовка в прогимназиалния етап и предполага следния примерен репертоар, съобразен с възможностите и избора на кандидата:

циклична пиеса-класическа или съвременна;

изпълнение на две произведения, различни по характер и техническа трудност;

изпълнение на две песни с инструментален съпровод, различни по характер и стил;

изпълнение на бавна и бърза песен;

Пиано – етюд (Черни, оп. 636, Хелер, оп. 45, 46, Бертини оп. 29), Бах (Малки прелюдии и фуги или Двугласна инвенция), първа част от сонатина (Клементи, Кулау, Хайдн, Моцарт, Бетховен), пиеса (по избор);

Цигулка – етюд (Мацас I и II т., Донт, оп. 37, Кройцер), част от концерт (Ридинг, Вивалди, Бах, Аколай), пиеса (по избор);

Виола, виолончело, контрабас и други инструменти – два етюда и пиеса (по избор);

Акордеон – етюд (от школите на Панайотов, Радоев и др.), пиеса (по избор);

Народни инструменти – две безмензурни мелодии (гайда, кавал, гъдулка), две хора в различни размери, две народни песни, които се пеят и се свирят от кандидата;

Народно пеене – бърза песен от фолклорната област на кандидата, безмензурна и хороводна песен;

Класическо пеене – две художествени песни със съпровод на пиано;

Естрадно пеене – две песни - една българска и една чужда, с инструментален съпровод (синбек).

IV. ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

- Познава основни термини, понятия и категории в музиката.
- Показва музикално-слуховите си способности.
- Изявява музикално-изпълнителските си способности.
- Използва изразните средства - ритъм, мелодия, темпо, тембър, динамика, като ориентир при разпознаването на музикална творба.
- Различава безмензурна мелодия от метрически организирана.
- Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови трайности.
- Разграничава по слух изучавани тонови трайности до осмина и ги свързва с графично изображение.
- Съотнася изучаваните нотни стойности с конкретни срички в текст на песен.
- Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови трайности.
- Изпълнява правилно 11/8, 13/8 в музикални примери.
- Открива липсата на метрична пулсация.
- Разпознава по тембър и на външен вид старинни и съвременни електронни/електрически музикални инструменти: клавесин, китара електрическа китара, синтезатор.

- Разграничава по слух ритмичните фигури - триола и синкоп, и ги свързва с графично изображение.
- Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи.

V. ОЦЕНЯВАНЕ

Общо за двете задачи се оценява:

- изразително и точно изпълнение на песните с подходящо звукообразуване;
- транспониране на песента по зададени акорди в различно хармонично разположение;
- интонационно и метроритмично точно възпроизвеждане на музикалните фрази при не повече от три изсвирвания (изпявания) на зададения модел;
- установяване в тоналност, интонационно и метроритмично точно изпяване на солфежа;
- степен на трудност на изпълнявания музикален материал съобразно посочения примерен репертоар;
- качество на изпълнение на произведенията – музикално-техническо и музикално-художествено.

В съответствие с Наредба № 11 от 01.09.2016 г. се измерва степента на постижение на придобитите компетентности от прогимназиалния етап по учебния предмет музика.

Кандидатите се оценяват индивидуално от всеки член на комисията. Оценката е средноаритметична с точност до 0,01 от присъдените точки на всеки от членовете на комисията.

При всяка от поставените задачи за проверка на музикално-слуховите способности и за проверка на музикално-изпълнителските способности се оценяват умения на кандидата по отношение на отделни компоненти от елементите на музикалната изразност: ритъм, мелодия, темпо, тембър, динамика.

Максимален брой точки може да получи всеки от посочените компоненти – 20 т.

Оценката на изпита от проверка на способностите по музика се формира в точки като сбор от резултатите по отделните компоненти – максимален брой точки – **100 т.**